

LEZEN VOOR DE LOL Online leesbevordering

Plat op je buik, vingers in de oren en lezen maar. Het klinkt als iets uit een ver verleden. En ja – nogal wat leerlingen zijn moeilijk aan het lezen te krijgen, zeker in de vreemde taal. Ze struikelen over taalproblemen en geven de moed maar al te gauw (en onnodig) op. Toch vereist het eindexamen – ook bij het vmbo – dat er gelezen wordt.

Maar hoe bevorder je dat? Vanzelfsprekend met interessant en leeftijdsadequaat leesmateriaal, bijvoorbeeld korte verhalen en romanfragmenten. Voor lyrische teksten geldt vaak: onbekend maakt onbemind. Jeugdliteratuur is een prima bron. Naast korte of langere prozateksten en poëzie kun je ook denken aan bijvoorbeeld cartoons, strips, graphic novels, audioboeken en songs. Daarbij gaat het erom leerlingen voor het lezen te motiveren. Docenten hebben daarbij veel mogelijkheden, maar moeten die natuurlijk wel pakken, bijvoorbeeld door:

- heel vroeg met (concrete) poëzie en songs te starten – hiervan heb je als docent dan vervolgens nog jaren plezier: leerlingen doen literaire ervaring op met een lach;
- passende boeken/boekjes aan te bieden;

- af en toe zo maar een kort verhaal live te vertellen;
- regelmatig zo sappig mogelijk voor te lezen en leerlingen eventueel mee te laten lezen.

Passend materiaal

Hier gaat het vooral om die ‘passende boeken/boekjes’. Oudere docenten kennen het nog van vroeger: achter in je (eigen!) lokaal stond een grote kast met uitleenboeken, al dan niet op moeilijkheidsgraad gerubriceerd, inclusief geannoteerde ‘easy readers’. In de grote scholen van nu komt dat nauwelijks nog voor. Alles staat geconcentreerd in de mediatheek. Exemplarisch stel ik er hier één voor en wel die van het Hendrik Pierson College (HPC; <www.hpc-zetten.nl>) in Zetten. Het HPC heeft de opleidingen vmbo-bb, vmbo-kb, mavo, havo en vwo en is een cultuurprofiel school met extra aandacht voor kunst en cultuur. Logisch dus dat ze er op bibliotheekgebied het nodige ondernemen, ook online.

Je komt op de bibliotheeksite van het HPC Zetten via <hpc-zetten.aurallibrary.nl/auraicx.aspx>. Daarna kom je door bijvoorbeeld ‘Frans’, ‘Duits’, ‘Engels’ of ‘Nederlands’ als zoekterm op te geven

in een heel handig overzicht waarin je voor alle talen de beschikbare boeken naar niveau geordend kunt oproepen. Ook kun je het aanbod per genre bekijken. Daarbij komen niet slechts droge titels op het scherm maar is van elk boek een illustratie met toelichting te vinden waar je op kunt klikken voor verdere info. Soms is er nog een info-knop waaronder nog meer achtergronden te vinden zijn.

Het belangrijkste: de aanpak werkt! Zeker als je het koppelt aan interessante leesopdrachten. Bij Duits krijgen havo 3-leerlingen op het HPC standaardopdrachten waar ze uit mogen kiezen (zie kader voor enkele voorbeelden). De opdrachten zijn een bewerking van een uitvoerig materiaalpakket dat te vinden is op <www.goethe.de/jugendliteratur> en op <www.lezenzondergrenzen.eu> (voor Nederlands en Duits). Kijk daar gerust – er staat veel dat de moeite waard is! Ook het roemruchte project Lezen voor de Lijst biedt op zijn vernieuwde website heel veel ideeën en uitgewerkt lesmateriaal voor Nederlands, Duits en Fries (<www.lezenvoordelijst.nl>). ■

Kees van Eunen

BOEKVERSLAG EN OPDRACHTEN

Na het lezen van je boek maak je:

- een korte samenvatting (50– 100 woorden)
  - een verslag van je mening over het boek (mag ook negatief zijn, wel met argumenten)
  - 1 inhoudsopdracht
  - 1 analytische of creatieve opdracht
- Originaliteit wordt beloond, plagiaat bestraft.

Je gaat aan de slag met opdrachten

- Je maakt twee verwerkingsopdrachten: altijd een inhoudsopdracht, daarna heb je een keuze: analytisch of creatief.
- Stel vast welke verwerkingsopdrachten het beste bij het boek passen. Werk deze opdrachten zorgvuldig uit.

- Er is een verschil in korte en uitvoerige opdrachten. Zorg voor een evenwicht. Dat betekent dat je dus niet kunt volstaan met twee kleine opdrachten. En ... overleg altijd met je docent.
- Laat duidelijk je enthousiasme (of afkeer) merken.

Opdrachten inhoud

1. Ontwerp de plattegrond van een belangrijke ruimte in het boek.
2. Maak van een deel van het verhaal een krantenbericht.
3. Kies een fragment. Maak van dat fragment een draaiboek voor een film. Geef duidelijke aanwijzingen voor de cameraman (zie voorbeeld <bit.ly/ltmpinnacle>).

Opdrachten analyse

1. Hoe wordt de spanning in het boek opgebouwd? Maak een spanningsgrafiek met gegevens.
2. Twee hoofdpersonen gaan met elkaar schrijven. Schrijf minimaal drie van die brieven/emails.
3. Welke vijf vragen zou je de schrijver willen stellen als je hem zou kunnen spreken?

Opdrachten creatief

1. Ontwerp een omslag waarbij een eventuele koper van het boek een indruk krijgt van de inhoud. Voor de achterkant schrijf je een korte, wervende tekst.
2. Voor computerfreaks: maak een multimediale presentatie voor het boek met beeld en geluid.